

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului
privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor
electorale”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c) și 26 alin. (1) lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Prin Decretul nr. 744-IX din 21 decembrie 2022 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 426-427 la data de 23 decembrie 2022), Președintele Republicii Moldova a promulgat Legea nr. 325/2022 pentru adoptarea Codului electoral. Potrivit art. 244 alin. (1), noul Cod electoral a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023.</p> <p>Astfel, elaborarea și aprobarea unui nou regulament care să stabilească condițiile și modul de susținere financiară a activității grupurilor de inițiativă, de supraveghere și control, precum și procedura de prezentare a rapoartelor privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale se bazează în special pe necesitatea aducerii în concordanță a dispozițiilor regulamentare cu noile prevederi legale.</p> <p>Domeniul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale este extrem de important, iar dezvoltarea prevederilor legale și instituirea unor prevederi regulamentare privind controlul și supravegherea acestui domeniu face parte din misiunea Comisiei Electorale Centrale stabilită la art. 18 din Codul electoral nr. 325/2022.</p> <p>Practica internațională acordă importanță instituirii unui control eficient privind veniturile și cheltuielile concurenților electorali. Codul bunelor practici în materie electorală spune la pct. 107 că „Reglementarea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale este un alt element important în conformitatea legală a procesului electoral”.</p> <p>Potrivit art. 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului cod, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile sale. În vederea respectării termenului legal impus de legiuitor, a fost aprobată Dispoziția președintelui CEC nr. 79-a din 29 decembrie 2022 „Cu privire la aprobarea Programului de acțiuni privind elaborarea și ajustarea cadrului normativ de reglementare a activității Comisiei Electorale Centrale și procedurile electorale”.</p> <p>Totodată, elaborarea unui nou proiect de regulament este necesară și în contextul lărgirii atribuțiilor Comisiei Electorale Centrale în domeniul supravegherii și controlului privind finanțarea campaniilor electorale (art. 26 din Codul electoral nr. 325/2022). Mai mult, noul regulament urmează să fundamenteze funcțiile direcției specializate în contextul finanțării campaniilor electorale.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Nu este necesitate.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale” cuprinde două puncte, după cum urmează:</p> <p>a) Primul punct prevede aprobarea noului Regulament privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.</p> <p>Proiectul Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale este alcătuit din</p>

opt capitole și nouă anexe.

- Capitolul nr. I conține dispoziții generale. Tot aici se definesc noțiunile ce comportă un caracter interpretabil în contextul aplicării procedurilor privind supravegherea și controlul finanțării activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale. De asemenea, în acest capitol sunt enumerate exhaustiv sursele de finanțare ale competitorilor electorali, precum și dezvoltarea procedurii de deschidere a contului bancar „Destinat grupului de inițiativă” / „Fond electoral”.

Mai mult, la capitolul respectiv autorul propune o formulă de clacul a plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în conturile bancare speciale.

- Capitolul II este compus din două secțiuni. Fiecare secțiune dezvoltă normele referitoare la sursele de finanțare privată a competitorilor electorali și modul de utilizare a surselor financiare proprii.

- Capitolul III stabilește procedurile aferente finanțării publice a competitorilor electorali, adică din alocații de la bugetul de stat, timp gratuit de emisie, credite fără dobândă și alte forme prevăzute de legislație.

- Capitolul IV reglementează modul de utilizare a surselor financiare de către competitorii electorali.

- Capitolul V reglementează modul și procedura de depunere a rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale prin intermediul SSI „Control Financiar”.

- Capitolul VI este împărțit în patru secțiuni și dezvoltă principiile de supraveghere și control asupra finanțării competitorilor electorali. Printre principalele prevederi cuprinse în acest capitol putem menționa fundamentarea rolului Direcției supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și metodele și tipurile de control.

- Capitolul VII prevede răspunderea pentru încălcarea dispozițiilor în domeniul finanțării competitorilor electorali. Prin noile prevederi se urmărește scopul de a asigura respectarea principiului proporționalității la toate etapele de examinare și soluționare a sesizărilor privind comiterea abaterilor de la normele legale, inclusiv în cazul aplicării sancțiunilor.

- Capitolul VIII stabilește dispozițiile finale.

Suplimentar, proiectul de regulament conține 7 anexe necesare procesului de reflectare a veniturilor și cheltuielilor competitorilor electorali.

b) Cel de-al doilea punct se referă la intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Potrivit art. 32 alin. (3) din același cod, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

De menționat că hotărârea respectivă va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, prin derogare de la regula generală stabilită la alin. (1) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor fundamentale ale omului sau dacă există alte circumstanțe obiective. Prin urmare, reținem că aprobarea și intrarea în vigoare a noului regulament este prioritară în condițiile în care trebuie stabilite reguli procedurale privind modalitatea de depunere și verificare a rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale.

În primul rând, intrarea în vigoare a regulamentului prin derogare de la norma generală este argumentată și prin necesitatea respectării obligației Comisiei Electorale Centrale stabilite la art. 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022 de a ajusta cadrul normativ necesar pentru organizarea alegerilor.

În al doilea rând, atragem atenția că, ajustarea cadrului electoral (inclusiv în partea ce ține de finanțarea partidelor politice și a campaniei electorale) reprezintă una din acțiunile prioritare pentru implementarea celor 9 condiții formulate de Comisia Europeană, conform planului Comisiei Naționale pentru Integritate Europeană adoptat la 4 august 2022.

În al treilea rând, anul 2023 este unul „electoral” urmând să fie organizate alegerile locale

generale, stabilite pentru data de 5 noiembrie 2023. Atragem atenția că viitorul scrutin va fi primul care se va organiza și desfășura în condițiile unui nou Cod electoral. Astfel, intrarea în vigoare a prezentului regulament este necesară și pentru a oferi subiecților implicați în alegeri timp necesar pentru însușirea noilor prevederi și ulterioara lor aplicare corectă (eventual organizarea de seminare de instruire).

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După adoptarea prezentei hotărâri trebuie abrogat Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2704/2015, cu modificările ulterioare, și Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului la funcție electivă sau în vederea inițierii referendumului, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4176/2020.

7. Avizarea și consultarea publică

La data de 13 ianuarie 2023, pe pagina web oficială a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale, inclusiv a Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale și Regulamentului privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă (nr. 6 și 7 din tabelul proiectelor de hotărâri)

Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectelor de hotărâri se regăsesc pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 34, anul 2023.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul definitivat va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate de a fi efectuată în condițiile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi remis Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

